

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XI. Examen conscientiæ efficax esse medium ad reliqua omnia media, & documenta spiritualia opere ipso exequenda, & ideo nos spiritu minime proficere, quod non prout oportet, illud obeamus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

posteriora exactius peragenda. Alij è cōtra sunt, quibus quadrans examinis nimis longus videtur, nec inueniunt quam in re illo durante se occupent. His longe facilius respondere possumus: quia iam supra diximus, tam in meridie, quam vespere, examen generale vna cum particulari peragendum esse, & postea, rā illius quam huius defectibus notatis atq; examinatis, in coram nos confusione & displicentia cōcipienda, in venia petenda, in firmo emendationis proposito faciendo, in gratia à Domino ad hoc poscēda, serio occupari debere: quib. quo diutius in hæserimus, eo id futurum melius.

dom. 12.

Perutile quoddam documentum huic proposito adfert S. Dorotheus, scilicet in examine non tam defectus quos admittimus, quam ipsas defectuū radices, causas & occasiones, quæ fuisse ad cadendū incitamentum, examinandas esse, vt præmuniti ab iis imposterū caueamus. Verbi gratia, si eo quod cubicula egressus sum, ideo silentium fregi, vel murmuravi; proponere debeo posthac sine necessitate eodem non egredi, itaq; me in futuram præmunire. Atque ita de aliis id genus rebus: Id enim ni fiat, accidit nobis, sicut ei qui ad lapidem pedem offendit, qui quia ad impingendi occasionem nō aduertit, etiam grās ad eundē offender: vel sicut ei, qui arbori putridæ & emortuæ mederi cupiēs, non nisi aliquot ex ea ramos, & fructum verminosum putridumque auelleret. Hoc ergo modo si examina peregerimus, quod eis assignatum est, tempus nobis non longum & tardiosum, sed quam breuissimum videbitur.

CAPVT XI.

Examēn conscientie efficax esse medium ad reliqua omnia media & documenta spiritalia opere ipso exequenda; & ideo nos in spiritu minime proficere, quod non prout oportet, illud obeamus.

S. Basilius postquam varia Monachis documēta ad in spiritu proficiendū præscripsisset, in fine hoc velut omnium præcipuum subnectit, nimirum, vt singulis noctibus antequam cubitū concedat, conscientie examen instituant: vt pote qui censeret vnū hoc ad reliqua quæ ante iis præscripserat, obseruanda, inq; iis perseuerandū, sufficere. Vnde & ego presentem tractatū in hoc volo concludere, examen hoc omnibus etiam atq; etiam, & quam enixissime commendans: hoc vnū namque, iuuante Dei gratia, satis erit & conferet ad reliqua spiritalia documēta executioni mandanda, & omnibus defectibus nostris medēdum. Si enim in oratione has languidior, in obediendo remissior, in loquēdo solutior, si nescio quā libertatem præter solitum tibi assumere incipias, per examen statim omnia hæc curabuntur & corrigentur.

Hom. 5. de instit. Monach.

Qui quotidie hoc examē prout oportet instituet, credere potest habere se quendam penes se pædagogum, aut magistrum nouitiorum, & superiorum, qui singulis diebus & horis ab eo gestorum ratione exposcat, faciendorū cōmoneat, erratorum, deniq; aliqua in re coarguat.

Examēn conscientie no- ster padagogus.

Vnde bene R. D. M. Auila, Non diu, inquit defectus tui durare poterunt, si hoc in te duret examen, si quotidie, imo ad singulas horas rationem à te exposcas, teque peccantem reprehendas. Si nihilominus tui defectus durēt, & post multos dies, & annos fortasse, passiones tuæ tam indomitæ, viuæ & contumaces sint, quæ quod media, qua ad profectū nostrum in spiritu instituta erāt initio; nō alia, mihi crede, eius rei est causa, q̄ quod media, quæ ad profectum nostrum in spiritu sunt instituta, non pro eo ac oportet, vsurpes.

In Audi filia. 662.

Nam si serio & ex animo proponeres vel defectum aliquem expugnare, vel virtutem consequi, & magna in hoc ipsum diligentia ac sollicitudine animi cōniteris, cū ter per diē ad minimum, mane videlicet, meridiē ac vespere, emendationem proponendo, tū quotidie lapsus vespertinos cū matutinis, & hodiernos cū hester-

Examen serio faciendi.

hesternis, & huius septimanæ cum hebdomadæ superioris conferendo, dolendo quoque & erubescendo quod toties lapsus sis, gratiam quoque emendationis à Deo & sanctis postulando, fierine possit ut post tantum contentionis tempus nihil omnino profecisses.

At si quis ex sola consuetudine, & pro forma (ut dicunt) tantum examen suum obeat, non habito inquam vero de culpis suis dolore, & nullo concepto emendationis proposito, non id examen est, sed nuda tantum cærimonia & consuetudo. Vnde fit, ut quos quis defectus & habitus malos, & inclinationes prauas & inordinatas sæculo secum tulit, easdem etiam post annos plurimos in Religione transactos retineat: Si antea erat superbus, etiam modo sit, si impatiens & iracundus, talis etiam nunc sit; si asperius & mordacius proximum alloquebatur, non minus iam asper sit & austerus; denique nunc tam malis sit moribus, quam erat primo Religiosi ingressus die, & tam voluntatis suæ tenax, tam variorum & illicitorum appetens, tam commoditarum suarum sectator.

Multi in religione negligenti peiores sunt.

Vtinam vero non etiam profectus & incrementi in virtutibus loco, praua in nonnullis conditio & indoles inoleuerit, & tantum quantum anni, noxia non adiuncta sit libertas, & cum esse deberent humiliores, non iam sint arrogantes, & præsumptiosiores, & non in peruersionem illam incidant, de qua Bernardus: *Quodque peruersum est, plerique in domo Dei non patiuntur haberi contempti, qui in sua non nisi contemptibiles esse potuerunt.* Multi enim sunt, qui cum in mundo obscuri essent & ignoti, in Religione famam & nomen captant; quibus cum in mundo vix suppetere necessaria, suas hic quaerunt delicias.

Horn 4. super Missus est.

Ex iis quæ dicta sunt, etiam colligitur quam frivola & iniqua illa sit quorundam excusatio, ideo suos se defectus emendare non posse dicentium, quod hæc sua sit natura & indoles. Imo vero maiori indignum est reprehensione, quod, cum qui

Natura corrupta non co-

se hanc vel aliam malam naturam & indolem habere norit, & toto suo conatu ac studio in parte hac debili communienda conuicti deberet, ne hac hostis in animam perumpat, post tot tamen annos elapsos tam immortificatus, debilis & rudis sit, quam erat primo conuersionis suæ die.

Cuiusque ergo Deo serio seruire propositum est (quia omnes in genere hic alloquimur) ad se ipse redeat, & de nouo quodammodo aspicietur, suum posthac examen pro eo ac debet instituere procurando, ita ut fructum quem facit, nemo non videre queat. Homines fragiles, fateor, sumus, ac varios habemus defectus, & tam diu eos habebimus, quam diu in hac vita mortali erimus; atamentia nobis per examen proponenda sunt. Primum, ut, si defectus hi in initio erant plures, post fiant pauciores; Secundum, ut, si erant grauiores, minuantur; Tertium, ut non semper iidem sint. Nam in vnum eundemque sæpius relabi, magnam & supinam arguit negligentiam & vecordiam.

Euagrius eo in libro, quem de Monachorum conuersatione & corporalibus exercitiis conscripsit, Monachum quendam sanctum dixisse refert, Non memini vnquam me in vnum idemque delictum, diabolo instigante, esse lapsum. Ille ergo bene & prout oportebat conscientie suæ examen instituebat, illum serio & ex animo commissorum pœnitebat, ille denique solida emendationis proposita concipiebat. Hoc porro nos oportet imitari. Hæc quippe fuit via qua Beatum Patrem nostrum Ignatium Deus Opt. Max. conduxit, & ad tantum perfectionis culmen euexit. Rem notabilem & singularem quoad hoc in illius vita legimus, nempe, eum, cum, diem hesternum cum hodie, & præsentem profectum cum superiore compararet, comperire solitum quotidie, semper se magis ac magis in spiritu proficere, & terræ, quam spectaret (vel, ut melius loquat, cælo) viciniores fieri: ita quidem, ut iam senex dice-

statum illum & vitæ genus quod Man-
re coluit (quod ipse postea litteris ope-
ram dans, primitivam suam Ecclesiam
vocitare solebat) suum quodammodo
novitatum fuisse: unde etiam Deus il-
lam perfectionis imaginem, cuius Man-
resæ non nisi prima lineamenta umbræ-
que duxerat quotidie in anima illius na-

tiuis coloribus condecorabat & perfici-
ebat.

Hoc itaque medium, quod Dominus *Examen ser-
nobis commé-
datur.*
tam singillatim nobis dedit, prout oportet
omnes usurpemus, & speremus firmi-
ter eius nos adminiculo ad perfectio-
nem, ad quam aspiramus,
conducendos.

TRACTATUS OCTAVVS.

DE CONFORMITATE VOLVNTA-
tis nostræ cum diuina,

CAPVT PRIMVM.

Duo primaria ad hoc fundamenta preponuntur.

NON sicut ego volo, Domine, sed
sicut tu. Duas ob causas, tradit
sancti, unigenitum Dei filium
de celo descendisse, nostraque
in carne, humanam naturam vere assu-
mendo, vestisse. Primo, ut nos pretioso
sanguine suo redimeret; deinde, ut sua
nos doctrina iter cælesti edoceret, suoque
exemplo instrueret. Quia, sicuti parum
nobis prodesset viam nosse, si in carcere
vinculi detineremur; ita vice versa inquit
Bernardus, è carcere eripi, nihil nobis
prodesset, si viam ignoraremus. Quoniam
vero Deus inuisibilis erat, hinc, quo ip-
sum videremus, & sequi possemus atque
imitari, necesse erat ut ipse se visibilem
faceret, nostramque sibi humanitatem
circumdaret, perinde ac pastor ideo o-
uinas exuuias, quæ ouium est vestis, assu-
mit, ut oves ipsum, suam in eo notantes
similitudinem, sequantur. Unde S. Leo
Pontifex hac de re sic ait, Nisi enim esset
homo verus non præberet exemplum. Vtrum-
que porro, tam hoc scilicet quam illud,
ipse quam perfectissime fecit, idque ex
Rodriguez exercit. pars 1.

nimio & excessiuo suo erga homines a-
more. Sicut enim redemptio copiosa ad-
modum fuit (& copiosa apud eum redem-
ptio) ita & copiosa eius fuit instructio:
quia non verbis modo, sed multo copio-
sius ipso operum exemplo homines do-
cuit. Dicit quippe Euangelista Lucas,
Capit Iesus facere & docere. Primo cepit o-
perari, idque toto vitæ suæ tempore; &
postea prædicare & docere, sed non nisi
tribus ultimis vitæ annis, aut non nisi
duobus & medio.

Porro inter alia, quæ nos Redemptor
Iesus docuit, facile primum & præcipuum
fuit, ut plenam, totalem & perfectam o-
mnibus in rebus cum diuina voluntate
conformitatem haberemus. Id autem nõ
verbis tantum (quando nimirum nos o-
rare docens, dixit, Inter alia hoc à Patre
vestro cælesti petitis, Fiat voluntas tua,
sicut in celo & in terra; nos docuit; sed hæc
ipsam doctrinam suo etiam exemplo mi-
rifice confirmauit. Hanc etenim ob cau-
sam potissimum se de celo ait in terram
descendisse: Descendi de celo, non ut facerem

*Psal. 129. 7.
Christus plus
fecit quam
docuit.*

Mat. 1.

Ioan. 6. 41.

Kk *volunt.*